

Criteris generals d'avaluació

- Coneixement global de la matèria i capacitat de síntesi.
- Capacitat analítica i no merament descriptiva. Així, per exemple, en les preguntes de qüestions polítiques es valorarà de forma especialment positiva la capacitat d'indicar els trets fonamentals de cada programa polític, constitució, etc. (divisió de poders, programa econòmic...).
- Cal analitzar les causes i conseqüències de les qüestions tractades.
- Capacitat de contextualització: indicació de la cronologia i l'espai, personatges més transcendents i altres aspectes que tenguin relació amb la pregunta o el text.
- Ús de vocabulari específic, correcte i rigorós, com també definició clara dels conceptes.
- Claredat expositiva i absència de contradiccions.
- Capacitat de concreció.
- Al marge de les preguntes específiques relatives a les Balears, es valorarà al llarg de tota la prova de forma especialment positiva la incorporació de referències a la història de les Illes Balears, com també la capacitat de relacionar el tema o fenomen tractat amb la situació europea.

Criteris de correcció gramatical, lèxica i ortogràfica

El Reial decret 534/2024, d'11 juny, pel qual es regulen les característiques bàsiques de la prova d'accés a la Universitat, indica a l'article 13.10 que a tots els exercicis s'inclourà informació sobre els criteris de correcció i qualificació. Aquests criteris han de tenir en compte, entre d'altres, paràmetres que permetin valorar els aspectes següents:

L'adequació al que es demana a l'enunciat.

La coherència, la cohesió i la correcció gramatical, lèxica i ortogràfica, així com la presentació.

A més, indica que, als exercicis amb preguntes que requereixen texts de l'estudiant, la valoració corresponent als aspectes recollits a l'apartat b) no podrà ser inferior a un 10 per cent de la puntuació.

La Comissió Organitzadora de les Proves d'Accés a la Universitat, tenint en compte el reial decret anterior, va acordar els punts següents:

El corrector marcarà els errors a l'exercici i especificarà clarament la deducció efectuada a la nota global.

La màxima deducció global a l'exercici serà d'un punt, d'acord amb els criteris següents:

Les dues primeres incorreccions ortogràfiques no representaran cap deducció.

Si es repeteix una mateixa falta d'ortografia, es comptarà com una única falta.

A partir de la tercera, per cada falta es deduiran -0,10 punts, fins a un màxim d'un punt.

Per errors en la redacció, en la presentació, falta de coherència, falta de cohesió, incorrecció lèxica o incorrecció gramatical, es podrà deduir un màxim de 0,5 punts.

S'incideix que, en els casos en què la suma de les deduccions sigui superior a un punt, aquesta és la deducció màxima.

D'acord amb el Reial decret 534/2024, d'11 juny, l'aplicació d'aquests paràmetres es podrà flexibilitzar en el cas de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

Criteris específics

Qüestions (1 punt cada qüestió).

A.1. En el cas de les preguntes de resposta breu, l'alumne ha de respondre amb ordre, claredat i correcció gramatical. En el cas dels esquemes, es poden utilitzar diversos formats. S'aconsella normalment una extensió d'unes 6-10 línies (però pot dependre del cas).

A.2. Cada definició pot ser qualificada fins a 0,25 punts. Les respostes tendran una extensió d'entre una i tres línies, aproximadament.

A.3. Es valoraran tant les semblances com les diferències i la referència al context històric. S'ha d'establir amb claredat la comparació entre els termes proposats, sense limitar-se a definir-los o descriure'ls separatament. No es podrà avaluar positivament aquesta pregunta si no es relacionen ambdós conceptes, esdeveniments o personatges. S'aconsella normalment una extensió d'unes 6-10 línies (però pot dependre del cas).

A.4. S'ha d'indicar de manera clara l'ordre cronològic, de més antic a més recent, dels quatre conceptes, personatges o esdeveniments. Cada errada en l'ordre es penalitzarà amb 0,25 punts.

Es valorarà la utilització adequada del vocabulari històric en totes les qüestions. En el cas dels apartats A.1 i A.3, la incorporació de referències a la història de les Illes Balears es valorarà amb +0,25 punts.

Comentari de font històrica

B.1. 1,5 punts. Generalment caldrà identificar l'autor, el destinatari, tipus de document (si és un text, cal indicar si és de tipus jurídic, epistolar, historiogràfic, literari, unes memòries...; si és un document gràfic, cal dir si es tracta d'una pintura, una fotografia, una caricatura, etc.) i període històric a què fa referència. Se n'ha de descriure breument el contingut amb el vocabulari històric precís i indicar-ne les idees principals.

B.2. 1,5 punts. L'alumne ha de respondre a la pregunta o les preguntes concretes i ha de fer referència a la font (citacions de fragments entre cometes acompanyats d'explicació, parafrasis per al·ludir al text, descripció d'algun aspecte, si es tracta d'una imatge, etc.).

Es valorarà de manera molt positiva la capacitat d'abordar amb sentit rigorós i crític el material objecte d'anàlisi. La incorporació de referències a la història de les Illes Balears es valorarà amb +0,5 punts.

Tema

L'alumne ha d'exposar el tema amb claredat, de manera sintètica i gramaticalment correcta. Es valorarà positivament l'ordre de l'exposició, que serà, preferiblement cronològic. L'alumne ha d'indicar els fenòmens fonamentals, els personatges concrets amb els seus noms i la localització cronològica amb dates precises. La incorporació de referències a la història de les Illes Balears es valorarà amb +0,5 punts.

Criteris específics per a aquest model d'examen

A. Qüestions breus (4 punts, un punt cadascuna)

A.1. Respon una (i només una) d'aquestes preguntes (s'aconsellen entre 6 i 10 línies):

1ª Elabora un esquema sobre les diverses classes socials presents a Espanya el segle XIX.

Per assolir la màxima puntuació en aquesta pregunta cal:

Elaborar correctament un esquema on constin, amb una caracterització bàsica, les diverses classes socials de l'Espanya del segle XIX; en particular, burgesia, classe obrera industrial i pagesia.

Per assolir la meitat de la puntuació màxima cal resoldre positivament la meitat dels ítems anteriors.

2ⁿ Quines característiques presentà l'Estat de les autonomies establert per la Constitució de 1978? Explica breument el cas de l'Estatut de les Illes Balears.

Per assolir la màxima puntuació en aquesta pregunta cal:

Explicar breument la regulació de la qüestió territorial mitjançant l'«Estat de les autonomies» diferenciant entre les dues grans vies d'accés a l'autonomia i al·ludir al cas de les Illes Balears, assenyalant que varen assolir l'autonomia el 1983 per la via de l'article 143 i esmentant algun tret bàsic de l'Estatut (denominació i institucions de la comunitat autònoma, reconeixement del català com a llengua pròpia, organització en consells insulars...).

Per assolir la meitat de la puntuació màxima cal resoldre positivament la meitat dels ítems anteriors.

A.2. Defineix breument (una a tres línies en cada cas): Regnat de Ferran VII, carlisme, Guerra de Cuba, Felipe González (en aquest darrer cas indica el càrrec principal que va ocupar, la seva adscripció política, i època històrica o anys de mandat)

Cada un d'aquests conceptes, fets i personatges es valoraran sobre un màxim de 0,25 punts, tenint en compte que l'alumne disposa només d'entre una i tres línies en cada cas i que hi pot haver diverses maneres d'afrontar la resposta. A manera d'exemple, per obtenir la màxima puntuació en el cas del regnat de Ferran VII, n'hi ha prou si s'indica que és un període històric comprès entre 1814 i 1833 en què es va restablir l'absolutisme a Espanya; en el cas del carlisme, cal definir-lo com a moviment polític de signe reaccionari que defensava la legitimitat dinàstica per la línia de Carles M. Isidre; en el de la guerra de Cuba, situar-la cronològicament i assenyalant-ne el desenllaç; en el de Felipe González, indicar que va ser president del Govern, que pertanyia al PSOE i que va ocupar el càrrec durant el període 1982-96 (o durant el període conegut com a consolidació democràtica).

A.3. Compara la Constitució de 1812 i l'Estatut de Baiona (caracteritza-los breument i assenyala dos punts en comú i dues diferències) (s'aconsellen entre 6 i 10 línies).

Per assolir la màxima puntuació en aquesta pregunta cal caracteritzar breument ambdós texts i assenyalar-ne dos punts en comú (per exemple, que ambdós foren aprovats durant la guerra del Francès i que establien una forma d'Estat monàrquic) i dues diferències (per exemple, que el primer fou aprovat per unes Corts, i l'altre, per una assemblea de notables, i que el primer atorgava més competències a les futures Corts que el segon).

Per assolir la meitat de la puntuació màxima cal resoldre positivament la meitat dels ítems anteriors.

A.4. Ordena cronològicament, de més antic a més recent: Desamortització de Madoz, atemptats de l'Estació d'Atocha (Madrid), Tractat de Fontainebleau, obtenció del sufragi femení durant la Segona República espanyola.

Per assolir la màxima puntuació en aquesta pregunta cal ordenar correctament els quatre esdeveniments, fets i personatges: 1. Tractat de Fontainebleau. 2. Desamortització de Madoz. 3. Obtenció del sufragi femení durant la Segona República Espanyola. 4. Atemptats de l'estació d'Atocha (Madrid).

Cada errada en l'ordre es penalitzarà amb 0,25 punts.

B. Fes **un** (i només **un**) dels comentaris següents (3 punts) (s'aconsella entre cara i cara i mitja de full):

Comentari 1: 1r Indica qui és l'autor del document A. Quin any es va elaborar? En quin moment històric concret se situa? Assenyala els aspectes principals del text. 2n Respon la següent pregunta, incorporant alguna al·lusió a cada un dels dos documents: quines foren les característiques principals del sistema polític espanyol durant la Restauració Borbònica (1875-1923)?

Per assolir la màxima puntuació en aquesta pregunta cal:

- Indicar que l'autor del document A és Alfons de Borbó, futur Alfons XII.
- Indicar que el text es va elaborar el 1874 i que correspon, per tant, al final del Sexenni Revolucionari i/o als moments previs a la Restauració borbònica.
- Assenyalar que es tracta d'un manifest mitjançant el qual el futur rei es compromet a regnar com a monarca liberal i constitucional.
- Assenyalar algunes característiques essencials del sistema polític espanyol durant la Restauració borbònica (per exemple: bipartidisme, alternança pactada, caciquisme, llibertats formals, però força regulades i limitades en la pràctica, etc.).

— Incorporar d'una manera o d'una altra al·lusions als dos documents; per exemple, apuntar la combinació d'elements liberals i conservadors del document 1, citar-ne i comentar-ne algun fragment concret, referir-se a la càrrega de la Guàrdia Civil representada al document 2 com a exemple de la limitació de llibertats o de les tensions socials a l'època de la Restauració, etc.

Per assolir la meitat de la puntuació màxima cal resoldre positivament la meitat dels ítems anteriors.

Comentari 2: 1r Indica si aquest document consisteix en un informe econòmic, un testimoni personal, o un text jurídic; identifica l'autor; assenyala sobre quina qüestió informa, i dins quin període històric s'ubica el fet que relata i defineix breument aquest període històric. 2n Respon les següents preguntes, incorporant al·lusions al document: quines característiques presentà la violència política practicada durant la Guerra Civil a Espanya? Explica algun aspecte relatiu a la guerra i/o la repressió a alguna illa de les Balears o en el seu conjunt.

Per assolir la màxima puntuació en aquesta pregunta cal:

- Indicar que el document consisteix en un testimoni personal.
- Indicar que l'autor és Georges Bernanos.
- Assenyalar que tracta sobre la repressió exercida durant la Guerra Civil.
- Assenyalar que fa referència a la Guerra Civil i definir breument aquest període històric.
- Caracteritzar breument la violència política practicada a Espanya durant la Guerra Civil (per exemple: indicar que n'hi va haver a les dues zones contendents, quantificació aproximada, perfils de les víctimes, responsabilitats institucionals, formes de repressió...).
- Explicar algun aspecte relatiu a la guerra i/o la repressió en alguna illa de les Balears o en conjunt (per exemple, indicar com varen quedar dividides les Balears entre les dues zones, explicar algun cas concret de persona represaliada, indicar de quin signe va ser la repressió en una illa concreta, etc.).
- Incorporar d'una manera o d'una altra alguna al·lusió al document; per exemple, indicar que l'autor era un escriptor francès que va viure la Guerra Civil a Mallorca, assenyalar que al text es denuncia l'actitud del bisbe de Mallorca davant la repressió, citar-ne i comentar-ne algun fragment concret, etc.

Per assolir la meitat de la puntuació màxima cal resoldre positivament la meitat dels ítems anteriors.

C. Tema (3 punts) (s'aconsella entre cara i cara i mitja de full):
desenvolupa **un** (i només **un**) dels temes següents:

1r El Sexenni Democràtic (1868-1874). Concepte, característiques i etapes: la revolució de 1868 i el Govern provisional (1868-70), la monarquia d'Amadeu de Savoia (1871-73) i la Primera República (1873-74).

Per assolir la màxima puntuació en aquesta pregunta cal:

Definir breument el Sexenni Democràtic o Revolucionari com a període històric comprès entre 1868 i 1874 en què es va intentar dur a terme un aprofundiment, en sentit democràtic, de la revolució liberal espanyola, al·ludint a les dificultats que n'impediren la consolidació.

Esmentar les causes de la Revolució de 1868, explicar el seu triomf i al·ludir a l'actuació del Govern provisional entre 1868 i 1870 (en particular, la Constitució de 1869 i les reformes econòmiques).

Definir la monarquia d'Amadeu de Savoia i explicar les raons del seu fracàs (inestabilitat per la manca de suport i múltiples oposicions).

Caracteritzar breument la Primera República i assenyalar les causes del seu fracàs, posant l'accent en les diferències internes del republicanisme sobre l'estructura de l'Estat i les múltiples oposicions.

Es recomana tenir en compte el singular esforç de síntesi que implica aquest tema, per la qual cosa es pot obtenir igualment la màxima puntuació si l'alumne ha estat capaç de caracteritzar encertadament el conjunt del període, esmentar-ne les grans etapes i desenvolupar-ne dues de manera particularment eficaç.

Per assolir la meitat de la puntuació màxima cal resoldre positivament la meitat dels ítems anteriors.

2n El règim franquista: concepte i característiques. Suports i actituds socials. Les *famílies* del règim.

Per assolir la màxima puntuació en aquesta pregunta cal:

Definir breument el franquisme com a règim polític dictatorial establert entre 1939 i 1975 arran del resultat de la Guerra Civil, destacant qüestions com les causes de la seva durada, el caràcter repressiu o la seva adaptació a les diferents conjuntures.

Identificar algunes de les principals característiques de la dictadura franquista, com ara la concentració de poder en mans de Franco, el totalitarisme d'arrel feixista (partit únic, rebuig a les llibertats democràtiques, etc.) i el centralisme.

Assenyalar el suport al franquisme per part de l'Església catòlica, de l'exèrcit i de les classes benestants.

Referir-se a l'existència de tendències diferents («famílies») dins el règim i identificar-ne alguna.

Encara que no es demanen ni cal desenvolupar les diverses etapes del franquisme, es pot valorar igualment de manera positiva la pregunta si l'alumne ha fet una explicació cronològica del període apuntant d'una manera o d'una altra la major part d'aquestes qüestions.

Per assolir la meitat de la puntuació màxima cal resoldre positivament la meitat dels ítems anteriors.